

Onderwerp: **1678 Biodiversiteitsplan Barneveld (RO-OttC)**

Het biodiversiteitsplan laat aan de hand van de thema's 'beleid', 'buitengebied', 'bos- en natuurgebied', 'stedelijk gebied' en 'samenwerking, beheer en monitoring' zien welke ambities de gemeente heeft om de biodiversiteit te verbeteren. Om deze ambities te concretiseren, is binnen het uitvoeringsvoorstel 2022 weergegeven welke activiteiten we in dat jaar willen uitvoeren.

In 2022 gaan we de het opgavegericht verder uitwerken zodat we binnen de looptijd van het biodiversiteitsplan, 5 jaar, het plan zo efficiënt en realistisch mogelijk uitvoeren.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Kennis te nemen van het opgestelde biodiversiteitsplan Barneveld, toegevoegd als bijlage 1, en in te stemmen met de volgende uitgangspunten, zoals genoemd in het plan:

- In Barneveld delen we de zorg voor het behoud van leefgebieden van planten en dieren vanwege hun intrinsieke waarde,
- In Barneveld maakt biodiversiteit een essentieel onderdeel uit van ons natuurlijk kapitaal,
- Barneveld werkt aan het behouden en versterken van de grote biodiversiteit aan landschappen,
- In Barneveld benutten we kansen voor het werken aan biodiversiteit als deze zich voordoen,
- In Barneveld werken we samen aan biodiversiteit.

2. In te stemmen met het uitvoeringsvoorstel voor 2022, zoals opgenomen in bijlage 2. Voor de dekking van de bijbehorende kosten incidenteel € 100.000,- beschikbaar te stellen via de ontwerp-programmabegroting 2022, waarin hiervoor een beleidstoevoeging is opgenomen.

3. In te stemmen met het voorbereiden van opgavegericht werken in 2022 en uitvoering van opgavegericht werken vanaf 2023,

4. kennis te nemen van de raadpleging van het inwonerspanel ten aanzien van biodiversiteit en bomen, zie bijlage 3.

1. Inleiding

Op 14 juli 2019 is de motie 'Stimuleren van insecten aantrekkende planten' van Burgerinitiatief aangenomen waarin de raad wordt opgeroepen om onder andere een beleidsplan voor biodiversiteit op te stellen.

Voorliggend biodiversiteitsplan is de uitwerking van deze motie.

Biodiversiteitsplan

Biodiversiteit loopt als een onzichtbare draad door onze afdelingen heen. In onze beleidsdocumenten, zoals bijvoorbeeld het plan van aanpak Klimaatadaptie, is het terug te vinden binnen onze groene en blauwe opgaven ten behoeve van waterberging en tegengaan hittestress.

Binnen afdeling RO wordt er binnen diverse projecten gewerkt aan groene vraagstukken, zoals het realiseren van nieuwe openbare ruimte.

De afdeling V&I komt biodiversiteit regelmatig tegen in de vorm van beschermde diersoorten (wet Natuurbescherming) in de aanwezige bebouwing of omgeving.

Afdeling BOR werkt bijvoorbeeld aan bloemrijke bermen(pilots) en bestrijding van de eikenprocessierups.

Deze verschillende verschijningsvormen vragen om een aantal integrale uitgangspunten:

- In Barneveld delen we de zorg voor het behoud voor het behoud van leefgebieden van planten en dieren vanwege hun intrinsieke waarde,
- In Barneveld maakt biodiversiteit een essentieel onderdeel uit van ons natuurlijk kapitaal,
- Barneveld werkt aan het behouden en versterken van de grote biodiversiteit aan landschappen,
- In Barneveld benutten we kansen voor het werken aan biodiversiteit als deze zich voordoen,
- In Barneveld werken we samen aan biodiversiteit.

Deze uitgangspunten zijn vertaald binnen de thema's Beleid, Buitengebied, Bos- en Natuurgebied, Stedelijk gebied en Samenwerking, Beheer en Monitoring. Binnen deze thema's is weergegeven wat de stand van zaken is, wat de gemeente al doet en wat de gemeente extra wil doen binnen het desbetreffende thema. Hierbij hebben we aangegeven hoe we de rol van onze gebiedspartners en inwoners zien. Dit heeft geleid tot een verscheidenheid aan activiteiten en ambities.

Uitvoeringsvoorstel 2022

Het biodiversiteitsplan geeft een integraal beeld van de diverse activiteiten en ambities per thema. Door de veelheid aan activiteiten en ambities en eindigheid van onze financiële middelen en beschikbare capaciteit, vraagt het ons keuzes te maken in wat we binnen onze mogelijkheden kunnen uitvoeren.

Op basis van dit plan is per thema, activiteit en ambitieniveau bekeken wat we willen uitvoeren in 2022. Met dit uitvoeringsvoorstel voor 2022 willen we de basis leggen voor het verbeteren van de biodiversiteit in de komende 5 jaar.

Opgavegericht werken

Door de breedte in thema's, ambities en looptijd van 5 jaar vraagt het uitvoeren van het biodiversiteitsplan een andere werkwijze dan een regulier project. In navolging van het programma Dienstverlening willen wij het biodiversiteitsplan opgavegericht uitvoeren.

Binnen een heldere overlegstructuur wordt jaarlijks op basis van het biodiversiteitsplan een uitvoeringsvoorstel opgesteld. Door dit jaarlijks goed in kaart te brengen en te regelen, helpt het de gemeente om het biodiversiteitsplan zo efficiënt en realistisch mogelijk te voeren.

Het opgavegericht werken ondersteunt het integreren van biodiversiteit binnen interne en externe projecten ten aanzien van duurzaamheid, klimaatadaptie en landschap. Door dit jaarlijks in beeld te brengen, zorgen we ervoor dat we werk met werk maken. We kunnen zo meebewegen met de dynamiek van onze eigen organisatie en de activiteiten van onze gebiedspartners en inwoners.

Tegelijkertijd biedt deze werkwijze ons de mogelijkheid om jaarlijks nieuwe ontwikkelingen of kennis ten aanzien van biodiversiteit te integreren.

Jaarlijks wordt een evaluatie van het afgelopen jaar en het uitvoeringsvoorstel voor het volgende jaar gepresenteerd.

Raadpleging inwonerspanel

In de periode mei-juni 2020 is het inwonerspanel van de gemeente Barneveld geraadpleegd over de thema's biodiversiteit en bomen. De raadpleging van het inwonerspanel laat zien dat:

- 97% van de respondenten een groene boomrijke omgeving (zeer) belangrijk vinden.
- 66% van de respondenten vindt dat groen niet mag wijken voor nieuwe ontwikkelingen, waarbij 25% aangeeft dat groen mag wijken. Binnen deze 25% wordt aangegeven dat het compenseren van groen belangrijk is.
- 87% van de respondenten geeft aan dat zij het belangrijk vinden dat de biodiversiteit in Barneveld wordt vergroot.
- 83% van de respondenten vindt het belangrijk dat de gemeente aandacht besteedt aan meer biodiversiteit in nieuwbouw- en renovatieprojecten.
- 85% van de respondenten is het er (zeer) mee eens om op gemeentelijke gronden de gazons om te vormen naar kruidenrijke bermen voor bijen en vlinders.
- 87% van de respondenten is het er (zeer) eens dat de gemeente meer aanpassingen kan doen voor de biodiversiteit zoals het inrichten/renoveren van plantsoenen met andere soorten.
- Respondenten geven aan zelf vooral aan de slag te willen gaan met meer kruiden, bomen en struiken in de tuin, nestkasten in en rondom mijn huis en minder tot geen tegels of andere verharding in de tuin.

De raadpleging laat zien dat inwoners van Barneveld positief staan tegenover activiteiten ten behoeve van biodiversiteit en het ook belangrijk vinden dat wij als gemeente hier ook onze rol in pakken.

2. Door de raad gestelde kaders

Op 14 juli 2019 is de motie 'Stimuleren van insecten aantrekkende planten' aangenomen. In deze motie wordt onder andere voorgesteld om met behulp van een beleidsplan de biodiversiteit in de bermen en taluds te verbeteren. Er zijn nog meer moties ingediend, die een relatie leggen met het verbeteren van de biodiversiteit. Dit vroeg om een integrale uitwerking van de inzet die we als gemeente willen plegen ten aanzien van biodiversiteit. Voorliggend biodiversiteitsplan is hier een uitwerking van.

3. Effect/Meetbare doelstellingen

a) Meetbaar effect:

Door het biodiversiteitsplan en uitvoeringsvoorstel 2022 vast te stellen maakt de gemeente inzichtelijk welke ambities zij het komende jaar wil uitvoeren met onze partners binnen onze gemeente.

b) Maatschappelijk effect:

Door een biodiversiteitsplan vast te stellen dragen we bij in stand houden van een duurzame leefomgeving voor mens, plant en dier.

4a. Argumenten

1.1. *Het biodiversiteitsplan geeft inzicht in de wijze waarop de gemeente de biodiversiteit wil verbeteren*

In het biodiversiteitsplan staat aan de hand van algemene uitgangspunten en uitwerkingen per thema weergegeven hoe de gemeente wil werken aan het verbeteren van de biodiversiteit. De uitgangspunten geven een generiek kader waarbinnen zij wil werken.

2.1. *Een uitvoeringsvoorstel voor 2022 geeft inzicht in de activiteiten voor 2022.*

Op basis van de ambities in het beleidsplan is een uitvoeringsvoorstel voor 2022 opgesteld. De gemeente laat zien op welke wijze zij zich het komende jaar wil gaan inzetten om de biodiversiteit te verbeteren en welk budget zij daarvoor wenst in te zetten.

4.1 *Opgavegericht werken zorgt voor een efficiënte en realistische planning.*

Door opgavegericht te werken, wordt jaarlijks bekeken of er voldoende capaciteit en budget beschikbaar is voor de gewenste activiteiten voor het desbetreffende jaar. Indien nodig kan worden bijgestuurd. Mogelijk zijn er in de loop van het beleidsplan, 5 jaar, nieuwe inzichten om de biodiversiteit te verbeteren. Door opgavegericht te werken, is de gemeente flexibel om mee te bewegen met deze ontwikkelingen.

5.1 *Inwoners zijn positief over het verbeteren van de biodiversiteit*

De raadpleging van het inwonerspanel laat zien dat een groot deel van de respondenten waarde hecht aan een groene boomrijke leefomgeving en het verbeteren van de biodiversiteit door de gemeente binnen haar mogelijkheden.

4b. Tegenargumenten/kanttekeningen

4.1. *Opgavegericht werken kan leiden tot verlaging van ambities*

Door jaarlijks de opgave voor het verbeteren van de biodiversiteit af te stemmen, is het risico aanwezig dat ambities makkelijker worden verlaagd indien er een tekort aan capaciteit en budget is.

5. Alternatieve scenario's

Indien de raad niet instemt met het biodiversiteitsplan en beschikbaar stellen van budget, draagt de gemeente beperkt bij aan het verbeteren van de biodiversiteit.

Het belang van biodiversiteit wordt onvoldoende geborgd om een duurzame leefomgeving voor mens, plant en dier te realiseren.

6. Proces

Vervolg/besluitvormingsproces (inclusief participatie):

Bij het uitwerken van het biodiversiteitsplan zijn onze externe partners bevraagd over welke kansen, bedreigingen en mogelijkheden tot verbetering zij zien voor de biodiversiteit binnen de gemeente Barneveld. Met behulp van het digitale programma MURAL zijn er interactieve themasessies geweest met onze gebiedspartners Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Geldersch Landschap en Kastelen Collectief Vallei-Horstee, Collectief Veluwe, Provincie Gelderland, IVN Barneveld, LTO, Waterschap Vallei en Veluwe en interne collega's betrokken bij het desbetreffende thema.

Gelijktijdig met deze sessies hebben er bestuurlijke overleggen met een aantal van deze partijen en vertegenwoordigers van alle plaatselijke belangenverenigingen plaats gevonden.

Een conceptversie van het plan is ter becommentariëring gedeeld met deze gebiedspartners en interne vakdisciplines. Aan de hand van de reacties is het biodiversiteitsplan verder uitgewerkt naar dit definitieve biodiversiteitsplan.

Daarnaast is in mei-juni 2020 het inwonerspanel bevraagd op de thema's biodiversiteit en bomen. De rapportage van deze raadpleging is terug te vinden in bijlage 3.

Na besluitvorming zullen onze gebiedspartners worden geïnformeerd over het genomen besluit en betrokken bij het uitvoeren van het uitvoeringsvoorstel 2022.

Vervolgstappen/planning/uitvoering:

Na vaststelling van dit raadsvoorstel wordt de uitvoering van de genoemde activiteiten in het uitvoeringsvoorstel 2022 voorbereid met de gebiedspartners en interne vakdisciplines.
In 2022 wordt er gestart met het uitwerken van het proces om vanaf 2023 het biodiversiteitsplan opgabegericht uit te voeren.

Communicatie

Na vaststelling van dit raadsbesluit zal hierover een artikel worden geplaatst in de Barneveldse krant.
Na vaststelling van dit raadsbesluit wordt het biodiversiteitsplan en uitvoeringsvoorstel 2022 klaar gezet om te delen via de toekomstige website Duurzaam Barneveld. Wanneer deze website operationeel is, kan elke geïnteresseerde kennis nemen van dit plan en uitvoeringsvoorstel.
In samenhang met de communicatieladder vanuit het programma Duurzaamheid wordt actief gecommuniceerd over de uitvoering van de ambities.

Evaluatie/controle:

Elk jaar wordt in beeld gebracht welke activiteiten hebben plaatsgevonden en wordt de raad hier jaarlijks over geïnformeerd. Gelijktijdig wordt het uitvoeringsvoorstel voor het daaropvolgende jaar gepresenteerd.

Na 5 jaar wordt het biodiversiteitsplan in zijn geheel geëvalueerd. De evaluatie wordt voorgelegd aan de raad.

7. Financiële gevolgen

Op basis van het voorliggende biodiversiteitsplan is voor 2022 een uitvoeringsvoorstel uitgewerkt, zoals bijgevoegd in bijlage 2. Voor het uitvoeren van dit voorstel willen we een budget van €150.000,-- inzetten.

Van deze €150.000,-- stellen we voor om incidenteel €100.000,-- beschikbaar te stellen in de programmabegroting 2022. Hiervoor is in de concept-programmabegroting 2022 een beleidstoevoeging van € 100.000 opgenomen.

Daarnaast zetten we het budget à €50.000,-- vanuit de beleidstoevoeging Landschap Natuur en Biodiversiteit, voortkomend uit de programmabegroting 2019, in.

8. Risico's

Mogelijke beperkingen in capaciteit of budget tijdens het vervolg van het biodiversiteitsplan (5 jaar) kunnen de uitvoering van het gehele plan bemoeilijken.

Tijdens de gehele looptijd van het biodiversiteitsplan en de uitvoering ervan zijn we ook afhankelijk van onze gebiedspartners en inwoners. In de loop der tijd kunnen bij die partners beperkingen in capaciteit en budget optreden.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J.J. Luteijn

Bijlagen:

1. Biodiversiteitsplan
2. Uitvoeringsvoorstel 2022
3. Rapportage inwonerspanel